

HEA

Agencija za razvoj visokog
obrazovanja i obezbjeđivanje
kvaliteta

Punopravno članstvo u ENQA-i i EQAR-u **Koraci i aktuelnosti**

Sarajevo, 24.3.2026.godine

Visoko obrazovanje u BiH –pravni okvir

- BiH je bolonjskom procesu pristupila 2003. godine
- Okvirni zakon o visokom obrazovanju (OZVO), kao temeljni akt koji uvodi bolonjski proces u BiH **donesen je 2007. godine**

Okvirnim zakonom su uspostavljene institucije visokog obrazovanja u BiH i to:

- **Centar za informisanje i priznavanje kvalifikacija u visokom obrazovanju**
 - Nadležan je za informisanje i aktivnosti priznavanja iz oblasti visokog obrazovanja, u skladu sa Konvencijom o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju
- **Rektorska konferencija Bosne i Hercegovine**
 - Utvrđuje i zastupa zajedničke interese univerziteta u Bosni i Hercegovini, te ostvaruje saradnju sa institucijama u oblasti obrazovanja u Bosni i Hercegovini
- **Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta**

Ministarstvo civilnih poslova

- koordinirajuća uloga
- Odgovorno je za implementaciju Zakona o visokom obrazovanju i za koordinaciju i razvoj visokog obrazovanja u BiH u saradnji sa ostalim relevantnim ministarstvima

Visoko obrazovanje u BiH –pravni okvir

Okvirni zakon o visokom obrazovanju u BiH (OZVO):

- određuje organizaciju visokog obrazovanja u BiH, odgovornosti nadležnih obrazovnih vlasti u ovoj oblasti, uspostavlja metodologiju osiguranja kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja, uspostavlja tijela za implementaciju zakona i međunarodne obaveze BiH
- Nadležnosti i rad Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH određeni su članovima 47-52.
- **Član 48. alineja 9 daje Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta nadležnost da predstavlja Bosnu i Hercegovinu u međunarodnim organizacijama za kvalitet u visokom obrazovanju**
- Savjet ministara Bosne i Hercegovine je na 105. sjednici, održanoj 18.11.2009. godine donio zaključak kojim dajem ovlaštenje Agenciji da pokrene proceduru učlanjenja u **ENQA, EQAR, CEENQA i INQAAHE**

ENQA – Krovna organizacija za evropske agencije za osiguranje kvaliteta

- Nevladina organizacija koja okuplja evropske agencije za osiguranje kvaliteta (QA)
- Članica **E4 grupe** i ključni partner u izradi **ESG standarda**
- **Osnivač EQAR-a** i blisko sarađuje na izgradnji povjerenja u eksterno osiguranje kvaliteta (EQA)
- **57 članica iz 32 zemlje i 48 pridruženih članica iz 31 zemlje**
- Od 2007. godine sprovela **151 evaluaciju agencija**
- Pruža podršku kroz razmjenu prakse i učenje među agencijama
- Tipovi statusa: punopravne i pridružene članice

Međunarodne organizacije za kvalitet u visokom obrazovanju

EQAR – European Quality Assurance Register for Higher Education

Evropski registar agencija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju

Osnovan: 2008. godine, **Osnivači (E4 grupa):** ENQA, EUA (Evropska univerzitetska asocijacija), EURASHE (Evropsko udruženje visokih škola), ESU (Evropska studentska unija)

Cilj EQAR-a

- Promovisati **povjerenje i transparentnost** u sistemima osiguranja kvaliteta širom **Evropskog prostora visokog obrazovanja (EHEA)**.
- Vodi **zvanični registar agencija** koje rade u skladu s **ESG** kao i **DEQAR bazu podataka** s evropskim **izvještajima institucija, programa, agencija, podacima o državama, itd.**
- Doprinosi razvoju **pouzdanog evropskog okvira** za eksterno osiguranje kvaliteta.

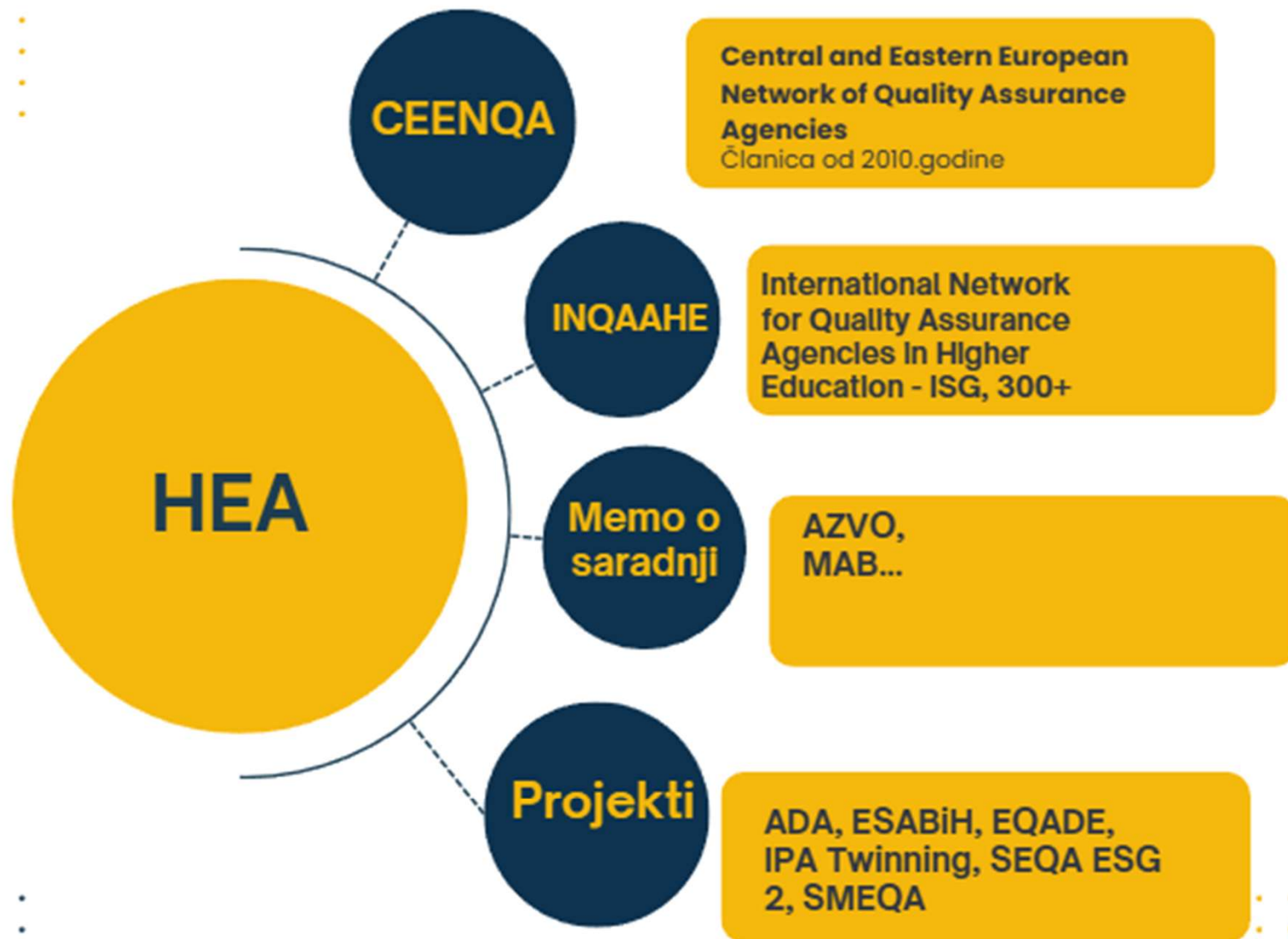
Status članstva

- EQAR ima **osnivačke članove (E4 Group)**, **socijalne partnere (npr. BUSINESSEUROPE, Education International)** i **vladine članove** – države potpisnice **Evropske kulturne konvencije (1954)** koje su dio **EHEA (Bosna i Hercegovina je vladin član EQAR-a)**.

ENQA i EQAR

	ENQA	EQAR
Osnivanje	2000 (formalno udruženje 2004)	2008
Vrsta organizacije	Mreža/udruženje QA agencija	Registar agencija/baza izvještaja
Uloga	Razvija, promoviše i podržava standarde i dobre prakse u QA; provodi vanjske evaluacije agencija; pruža podršku razvoju politika.	Registruje one agencije koje su dokazano u skladu s ESG (na osnovu neovisne evaluacije).
Cilj	Unapređenje kvaliteta i profesionalizacija QA agencija.	Transparentnost i povjerenje u QA sisteme u EHEA.
Vrsta članstva	Agencije mogu biti punopravne (Full members) ili pridružene članice (Affiliate members)	Agencija je upisana u registar ako je u potpunosti u skladu s ESG.
Kriterij za uključivanje	Pozitivna ENQA evaluacija u skladu s ESG.	Agencija mora proći neovisnu evaluaciju prema ESG (ne nužno od ENQA).
Pravni status	Neprofitno udruženje sa sjedištem u Briselu.	Neovisni registar, osnovan od strane E4 grupa (ENQA, EUA, EURASHE, ESU).

HEA – status u međunarodnim organizacijama i saradnje

Standardi i smjernice za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja - ESG

- Standarde i smjernice za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG) usvojili su ministri odgovorni za visoko obrazovanje 2005. godine, nakon prijedloga koji je pripremila **ENQA** u saradnji sa:
 - **Evropskom studentskom unijom (ESU),**
 - **Evropskim udruženjem institucija visokog obrazovanja (EURASHE),**
 - **Evropskom asocijacijom univerziteta (EUA),**
- **+ Education international** (međunarodna sindikalna federacija (globalna unija) koja okuplja organizacije nastavnog i nenastavnog osoblja u sektoru obrazovanja na globalnom nivou. Kroz 375 organizacija članica predstavlja više od 33 miliona zaposlenih u obrazovanju u 180 zemalja i teritorija)
- **+ Business Europe** (evropska organizacija poslodavaca koja zastupa interese kompanija i poslovnih udruženja na nivou Evropske unije. Okuplja nacionalne organizacije poslodavaca iz evropskih zemalja i djeluje kao ključni socijalni partner u dijalogu s institucijama EU)

Standardi i smjernice za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja - ESG

- Osnovni cilj ESG-a je da doprinese **zajedničkom shvatanju osiguranja kvaliteta između svih zainteresovanih strana**
 - određuje se **zajednički okvir** za sisteme osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju na evropskom, državnom i institucionalnom nivou
 - omogućava se **osiguranje i poboljšanje kvaliteta**
 - podržava se **uzajamno povjerenje** (omogućavanje priznavanja i mobilnosti unutar i preko državnih granica)

ESG REVIZIJA

- 2012. godine – prva revizija ESG kako bi se „**poboljšala njihova jasnoća, primjenjivost i korisnost, uključujući njihov okvir djelovanja**”. U maju 2015.godine na ministarskoj konferenciji u Jerevanu usvojena je revidirana verzija ESG-a.

2024- 2027. Revizija u toku

Ministarska konferencija Evropskog prostora visokog obrazovanja (EHEA Ministerial Conference) – Tirana, 29-30.5. 2024. godine (Tirana Ministerial Communiqué) - autori ESG su dobili mandat da revidiraju dokument

Revizijom koordinira Upravni odbor sastavljen od po jednog predstavnika svakog od sedam glavnih i kooperativnih autora.

17. novembar 2026 – prvi nacrt u javnim konsultacijama; završen 9.januara 2026.

proljeće 2027. godine. Ministarska konferencija u Rumuniji/Moldaviji

Standardi i smjernice za osiguranje kvaliteta u Europskom prostoru visokog obrazovanja - ESG

- ❖ Standardi za osiguranje kvaliteta su podjeljeni u tri dijela:
 1. *Unutrašnje osiguranje kvaliteta*
 2. *Vanjsko osiguranje kvaliteta*
 3. *Agencije za osiguranje kvaliteta*
- ❖ Sva tri dijela su suštinski povezana i zajedno čine osnov za evropski okvir za osiguranje kvaliteta
- ❖ Tri dijela se međusobno nadopunjuju, te funkcionišu pod pretpostavkom da svi partneri u procesu sarađuju i imaju isto razumijevanje svrhe i cilja osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju

Zašto ENQA i EQAR?

- **Punopravno članstvo**
 - **jasno pozicioniranje našeg visokog obrazovanja u Evropi**
 - **međunarodnu priznatost kvaliteta rada na visokoškolskim ustanovama u BiH**
 - **potvrdu da Agencija radi u skladu sa ESG**

Evropska asocijacija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju - ENQA

Zašto ENQA?

Proces aplikacije

- Punopravno članstvo ostvaruju Agencije koje su sposobne da demonstriraju usaglašenost sa ESG

Proces eksterne evaluacije uključuje:

- **Pisanje samoevaluacijskog izvještaja (SEI/SAR)**
- **Vanjsku procjenu sa posjetom panela**
- **Pisanje izvještaja panela**
- **Konzistentne naknadne aktivnosti (kontinuiran rad na unapređenju osiguranja kvaliteta)**

Aplikacija za ENQA i EQAR

- prethodno iskustvo-

- 29.1.2016. godine Agencija je uputila prvi formalni zahtjev za vanjsku evaluaciju
- **Izvještaj ENQA iz 2017. godine:**

Fully compliant: 2.4, 3.2, 3.4, and 3.7.

Substantially compliant: 2.1, 2.5, 2.6, 3.1, 3.5, and 3.6.

Partially compliant: 2.2, 2.3, 2.7, and 3.3“

<https://www.enqa.eu/review-database/external-review-report-of-hea/>

ESG 2 – Interno osiguranje kvalitete	ESG 3 – Vanjsko osiguranje kvalitete
2.1. Politika osiguranja kvalitete	3.1. Interni QA procesi
2.2. Dizajn i odobravanje programa	3.2. Razvoj vanjskog QA procesa
2.3. Studij usmjeren na studenta	3.3. Kriteriji za donošenje odluka
2.4. Prijem i napredovanje studenata	3.4. Proces prilagođeni svrsi
2.5. Nastavno osoblje	3.5. Izvještavanje
2.6. Nastavni resursi i podrška studentima	3.6. Praćenje i naknadne aktivnosti
2.7. Upravljanje informacijama	3.7. Periodični pregled agencija
2.8. Javne informacije	3.8. Transparentnost
2.9. Kontinuirano praćenje i pregled programa	3.9. Nezavisnost
2.10. Ciklično vanjsko osiguranje kvalitete	3.10. Resursi

HEA

- posvećenost i napredak-

Šta smo sve uradili?

- Dopune Statuta Agencije usvojene na 8. sjednici UO 2024. (studenti + privreda i praksa)
- Unaprijeđen je proces izbora stručnjaka uključujući i nadogradnju Priručnika za obuku stručnjaka
- Preporuke za regulisanje procesa akreditacije
- Preporuke o primjeni Standarda i smjernica za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG) u Bosni i Hercegovini (navedenim Preporukama nadležnim obrazovnim vlastima preporučuje se definisanje normativnog okvira za osiguranje i unapređenje kvaliteta u visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini)
- Usvojen je dokument Preporuke za regulisanje žalbenih procedura
- Pravilnik o vođenju Državnog registra akreditovanih všu i sp
- Niz sastanaka sa NOV, AVORS
- Zajednička prezentacija sa AVORS na ENQA Generalnoj skupštini 2024. na Malti
- Naučno-stručna konferencija „Kvalitet 2025” u Neumu
- + mnoge druge aktivnosti i učešće u projektima (HERE nacionalni Bolonja dan, SMEQA i SEQA ESG 2, analize primjene preporuka, itd.)

Akcioni plan unapređenja osiguranja kvaliteta u Bosni i Hercegovini u procesu pripreme za ostvarivanje punopravnog članstva u Evropskoj asocijaciji za osiguranje kvaliteta (ENQA) usvojen na na 66.sjednici Vijeća ministara BiH održanoj u Sarajevu 17.12.2024. godine.

Koraci na putu prema ENQA-i i EQAR-u 2025.

Projekat SEQA ESG 2

Supporting European QA Agencies in meeting the ESG (SEQA-ESG) 2

Cilj projekta: Podrška agencijama za osiguranje kvaliteta i nadležnim vlastima u Azerbejdžanu, Bosni i Hercegovini, Srbiji i Ukrajini u izgradnji sistema osiguranja kvaliteta **usklađenog sa ESG** – ključna obaveza Bolonjskog procesa.

Specifični ciljevi:

- Razvoj pravnog okvira u skladu sa ESG.
- Usklađivanje procesa osiguranja kvaliteta sa ESG.
- Povezivanje nacionalnih kriterijuma sa ESG.
- Kreiranje metoda i kriterijuma za izbor stručnjaka.
- Uključivanje svih zainteresovanih strana u vanjsko osiguranje kvaliteta.

Učesnici:

- ENQA – koordinator projekta
- Nacionalne agencije za osiguranje kvaliteta u svakoj od četiri države

www.hea.gov.ba

Koraci na putu prema ENQA-i i EQAR-u 2025.

Projekat SEQA ESG 2

Glavne aktivnosti i HEA doprinos

Peer-counselling posjete: analiza dokumenta „Critical reflection“, rezultati – Akcioni planovi.

Radionice:

Procesi i metodologije, stručnjaci i peer-review, uključivanje zainteresovanih strana i Kriteriji, analize i interno osiguranje kvaliteta

Staff exchange: razmjena iskustava u Bratislavi (SAAHE).

Izrada Akcionih planova: „glavni“ i prateći plan za članstvo.

Godišnji sastanak konzorcijuma: prezentacija iskustava i razmjena prakse.

Doprinos Agencije: Aktivno učešće u radionicama i razmjenama iskustava

Izrada Akcionog plana; Jačanje saradnje sa partnerima i međunarodnim mrežama za kvalitet.

Završni godađaj: panel diskusija – BiH primjer saradnje + radne grupe sa članovima ENQA UO

Završni događaj projekta SEQA ESG 2 – panel diskusija – Brisel, 21.10.2025.

Proces aplikacije

Projekat SEQA ESG 2

**Proces je započeo predajom formalnog zahtjeva za
vanjsku evaluaciju**

ENQA Sekretarijatu 14.8.2025. godine

Proces aplikacije

AKTIVNOSTI	DATUM/PERIOD
Formalni zahtjev prema ENQA Sekretarijatu	14.8.2025.
Izrada SER-a BHS+engleski	Kraj februara 2026.
Trilateralni projektni prijedlog (TOR), protokol i preliminarni vremenski okvir za posjetu je izrađen i usaglašen između koordinatora posjete i Agencije	Novembar 2025 – februar 2026.
Imenovanje ENQA panel u skladu sa politikom ENQA	oktobar 2025.
Agencija podnijela SER koordinatoru posjete (ENQA)	6.3.2026.
Sekretar panela dogovara raspored posjete sa predsjednikom panela i Agencije	Februar – maj 2026.
Posjeta panela	27-29.5.2026.
Panel podnosi draft izvještaja Agenciji radi davanja eventualnih komentara	07/2026
Podnošenje finalnog izvještaja ENQA-i	08/2026
ENQA razmatra finalni izvještaj panela	Sastanak ENQA Board-a
Objava izvještaja panela nakon završenog procesa	10-11/2026

Koraci aplikacije za ENQA i EQAR

Šta podrazumijeva posjeta ENQA panela u maju 2026.godine?

Intenzivne sastanke sa svim učesnicima procesa i zainteresovanim stranama u BiH:

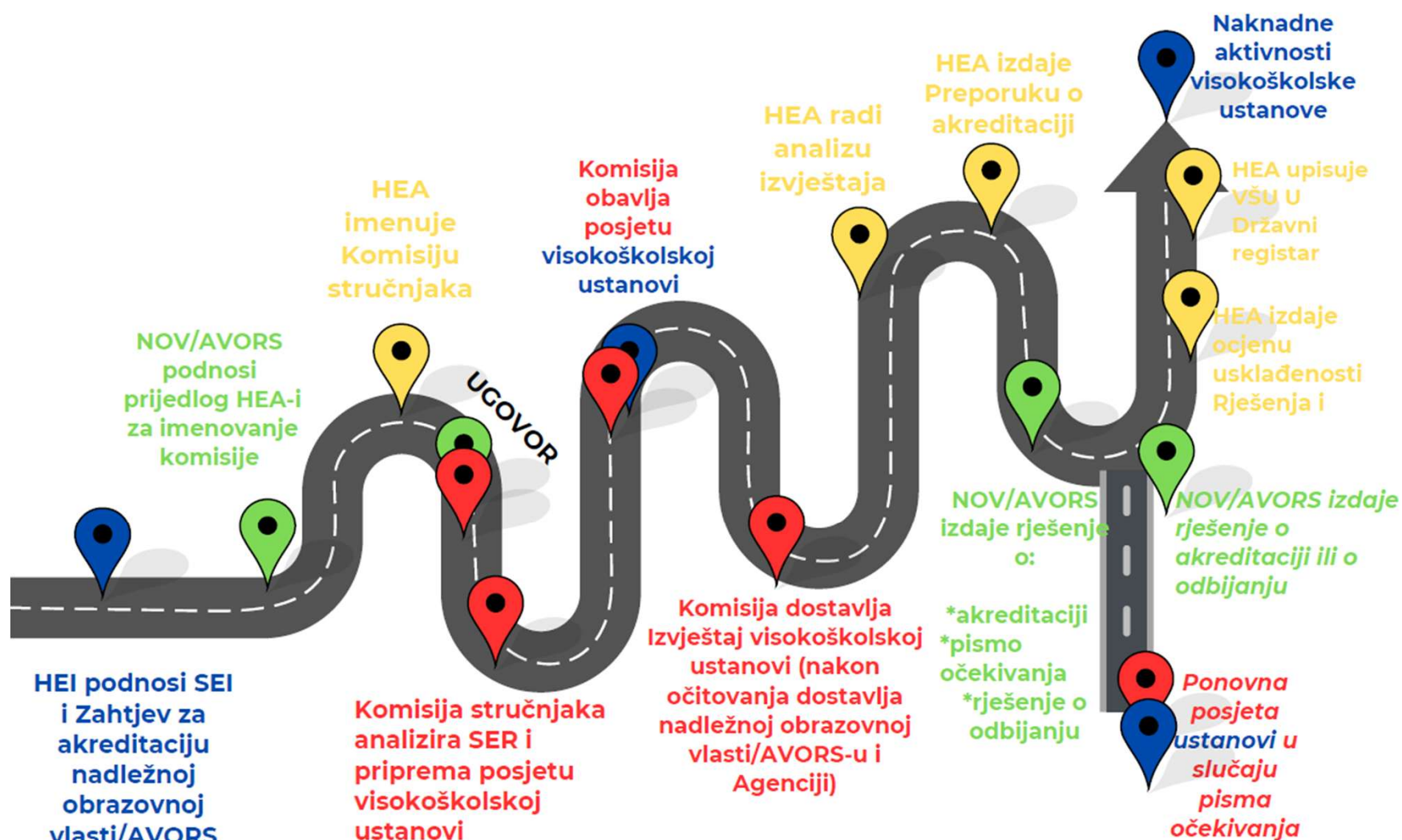
- **HEA rukovodstvom i osobljem**
- **Predstavnicima ministarstava obrazovanja i Odjeljenja za obrazovanje Brčko distrikta**
- **CIP, MCP**
- **AVORS**
- **Studentima, predstavnicima akademske zajednice, Rektorske konferencije, predstavnicima privrede i prakse, itd.**

HEA

**VISOKOŠKOLSKE
USTANOVE**

**KOMISIJA
STRUČNJAKA**

**NADLEŽNE OBRAZOVNE
VLASTI/AVORS**

OČEKIVANJA?

- Iskrenu i profesionalnu posvećenost svih učesnika u BiH
- Razumijevanje procesa, uloga, nadležnosti
- Razumijevanje ESG standarda
- Razumijevanje izazova/problema/poteškoća (administrativnih prije svega)
- Iskrenu i otvorenu komunikaciju, dijalog
- Zajednički nastup s iskrenim osvrtom na aktuelne poteškoće – **ne postoji savršen sistem!**
- Dostupnost za saradnju – planiranje, kontakt osoba, kapacitete i resurse (ljudske i finansijske)
- Imajući u vidu koliko je **zahtjevan/značajan** zadatak koji je pred nama svjesni smo da je potrebna **puna podrška i angažiranost**, kako osoblja Agencije tako i naših partnera jer samo sinergijskim djelovanjem i zajedničkim aktivnostima možemo ostvariti zadati cilj koji je **zajednički interes**

HEA – misija, vizija i vrijednosti

Vizija

Visoko obrazovanje je kompatibilno sa evropskim standardima i prepoznatljivo u međunarodnom kontekstu, a Agencija je priznata u Evropskom prostoru visokog obrazovanja

Misija

Stalni razvoj i unapređenje kvaliteta i utvrđenih standarda kvaliteta visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini u skladu sa najboljim evropskim i svjetskim praksama.

Vrijednosti

Integritet, profesionalnost, odgovornost

U našem radu smo **objektivni i pouzdani**, poštujemo jedni druge i uvijek se trudimo da radimo bolje

Odgovorni smo društvu u cjelini za izvršavanje poslova iz naše nadležnosti.

Otvoreni smo i pristupačni prema javnosti koju kontinuirano obavještavamo o našem radu uspostavljajući dvosmjernu komunikaciju i gradeći odnose povjerenja sa svim zainteresovanim stranama.

Hvala na pažnji !

Jelena Šantić Stefanoska
jelena.santic@hea.gov.ba

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđivanje kvaliteta
BA - 78000 Banja Luka, Ulica akademika Jovana Surutke 13
T: +387 51 430 510, F: +387 51 462 302

www.hea.gov.ba
info@hea.gov.ba